

***Carex grioletii* Roem.**

Fitxa de seguiment

Les fitxes de seguiment de tàxons amenaçats

Els documents que s'integren en aquesta sèrie, un per cadascun del tàxons dels quals es fa un seguiment i diagnosi, tenen l'objectiu de recollir la informació bàsica del tàxon, i serveix de referència per aquelles persones que participen en el programa, o per als vigilants i tècnics amb responsabilitats en la conservació de la flora.

Per una banda, el document "*El Programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada*" explica els objectius i desenvolupament del Programa, per altra, la "*Llista de tàxons del Programa de Seguiment i Conservació de la flora amenaçada*" recull la llista de tàxons objecte de seguiment, el seu interès i quin és l'estat de la cartografia i de seguiment d'indicadors dels tàxons. Per últim, les "Memòries de seguiment i diagnosi", incorporen tota la informació recollida de cada tàxon.

Aquests documents es poden consultar a la web de la Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural, on només no consta la informació considerada com a sensible, i que pot repercutir negativament en la conservació del tàxon.

Carex grioletii, fitxa de seguiment

1. *Carex grioletii* – 2. *Cyperaceae* – 3. Flora amenaçada- 4. UICN: Vulnerable – 5. Programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada. 6. Autor: Xavier Oliver i Moisès Guardiola –7. Data: 08.10.2008.- 8. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural.- 9. Dades de Xavier Oliver i Moisès Guardiola

Autor: Xavier Oliver i Moisès Guardiola

Promou: Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural.
08.10.2008

Carex grioletii Roem.

Nom comú:

Família: Cyperaceae

Categoria UICN:

CATALUNYA: s'esmentava com a Vulnerable; B1+2bc, D2 (Sáez & al. 2000)

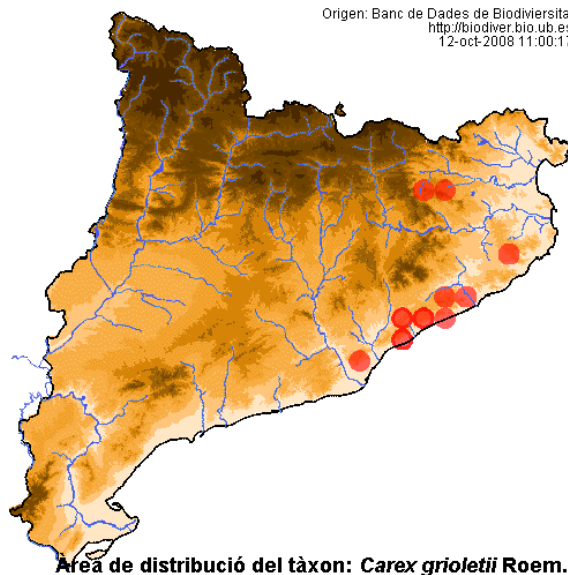
ESPANYA: Vulnerable (Bañares & al. 2003) i vulnerable VU: B1+2bc; D2 (2000)

GARROTXA: considerada (Oliver 2005) en estat Crític CR B1ab(i,ii,iii,iv,v) + 2ab(i,ii,iii,iv,v);

C1+2^a(i,ii); D per tenir controlades només dues localitats, una de les quals es va perdre i quedant només un sol individu controlat l'any 2004 (amb les dades actuals a la Garrotxa passa a VU: D2).

Protecció: protegida a Catalunya (Generalitat 2008) com a VULNERABLE.

Descripció:

Mapa de distribució a Catalunya: no és actualitzat, falten 5 quadrats 10x10 km descoberts recentment a la Garrotxa.

Hàbitat a la Garrotxa:

Talussos pendents i esllavissats de torrenteres i vessants de rieres, talussos i cunetes de pistes i carreteres forestals, normalment en el domini de boscos higròfils, dins de comunitats del *Carpinion betuli* (avellanoses del *Polysticho-Coryletum* i boscos mixtes del *Isopyro-Querceteum*), més rarament en alzinars (*Quercion ilicis*) adjacents humits, entre 200 i 560 m.

Distribució a Catalunya: Unes poques localitats normalment amb pocs individus a la serralada

litoral (Barcelonès, Maresme, Montnegre, Gavarres) a part de les localitats de la Garrotxa i Pla de l'Estany, més importants. Existeix actualment una dinàmica de trobar noves localitats.

Localitats garrotxines controlades pel programa:

	Localitat/ Codi rodal	Comarca	UTM	Observacions
1	Serra de Finestres/ Cargri1987SF	Garrotxa	DG66	1987: Boldòs, A. & O.: rrr, clarianes del <i>Polysticho-Coryletum</i> , en esllavissades en sòl limós roig. 2005: retrobat, censat i cartografiat un rodal (Oliver) 2008: desaparegut el rodal (Oliver)
2	La Moixina/ Cargri2003LM	Garrotxa	DG56	2003: trobat, censat i cartografiat un rodal (Oliver) 2004, 2007, 2008: desaparegut el rodal (Oliver)
3	Vall de Bianya/ Cargri2008VB	Garrotxa	DG57	2008: trobats, censats i cartografiats 2 rodals (Oliver)
4	El Ser/ Cargri2008ES	Pla de l'Estany Garrotxa	DG66 76	2007: trobat un rodal (Oliver) 2008: trobats, censats i cartografiats 11 (3 a la

				Garrotxa i 8 al Pla de l'Estany) rodals (Oliver i Guardiola), probablement la subpoblació connectada amb la de Serra de Finestres (1)
5	El Fluvià/ Cargri2008EF	Garrotxa	DG67	2008: trobats, censats i cartografiats 6 rodals (Oliver i Guardiola)
6	Hortmoier/ Cargri2007Ho	Garrotxa	DG 68	2007: observats uns possibles individus però cal confirmar (Jové) 2008: trobats 2 rodals (Oliver)

Diagnosi:

Escasses localitats (6 de les quals en dues han desaparegut els exemplars retrobats).

Una part dels rodals trobats tenen molt pocs individus (2 rodals d'un sol individu), però d'altres en tenen molts (el més gran amb uns 1500 individus reproductors).

Un total de 2108 individus censats el 2008.

Present en 7 quadrats 10x10 km

Present en 14 quadrats 1x1 km.

Reduïda superfície ocupada per aquesta planta a la Garrotxa, que no ocupa grans superfícies sinó que es distribueix linealment resseguint torrents o pistes forestals. Però cal dir que només s'ha prospectat un 10% de l'hàbitat propici de la comarca.

Les densitats obtingudes a partir d'un total de 12 rodals, són molt variables: en ambients naturals no fluctuants (torrents en avellanoses) entre 3,7 i 837,5 individus reproductors per km lineal, mentre que en pistes (poblacions molt més inestables) la densitat varia entre 40,4 i 2450 individus reproductors per km lineal (la mitjana és 10 vegades superior en pistes que en torrents).

Afectacions especialment dels individus que creixen en pistes i carreteres forestals quan es fan tasques de manteniment i arranjament (talussos i cunetes). També s'han detectat individus afectats per l'embarbissament d'aquestes pistes que no s'utilitzen (en general les de desembosc).

Aquesta afectació és important perquè la majoria dels exemplars, el 91% dels individus controlats es troben o bé en talussos o en cunetes de les pistes forestals que són ambients fluctuants i no asseguren la viabilitat de la població. És cert que la dinàmica d'obertura i arranjament de pistes fa que a la llarga globalment la població es mantingui, però en aquets moments l'arranjament de pistes forestals d'una sola finca podria fer desaparèixer el 53 % de la població garrotxina de *Carex grioletii*.

Pels resultats de les últimes prospeccions no seria d'estranyar que amb 4 o 5 dies de prospecció en primavera, quan es més espigues es poden observar, el número de localitats i rodals s'incrementessin i es podés arribar als 5000 exemplars reproductors, ja que entre les localitats més importants existeix molt hàbitat idoni i s'han vist densitats importants però sense fructificar.

Per tant, amb les dades actuals considerem que a la Garrotxa el tàxon seria dins de la categoria NT (quasi amenaçat) ja que l'arranjament de les pistes d'una sola finca podria reduir dràsticament, al menys per un temps la població en un 91%. En cas de trobar més localitats amb subpoblacions de més de 1000 individus, circumstància força possible, llavors es podria considerar LC (preocupació menor).

A més especialment la població del Ser sembla estar ben connectada amb poblacions importants de *Carex grioletii* del Pla de l'Estany, i les de Vall de Bianya amb les del Fluvià de manera que no es poden considerar desconnectades i això afavoreix la seva viabilitat i conservació.

La situació del tàxon a Catalunya després de la descoberta d'aquestes últimes localitats i els censos efectuats és que l'espècie passaria a no amenaçada. Això sí, l'existència de localitats amb pocs individus i força aïllades en part de la seva distribució general, aïllades i allunyades de tota aquesta zona on es concentraria de moment les millors poblacions del tàxon faria necessari assegurar la conservació localment per no perdre localitats perifèriques i petites.

Prospecció:

Planta més aviat rara a la comarca però que puntualment pot ser molt abundant. Encara cal cercar en hàbitats idonis de la comarca.

Període de prospecció: Encara que tot l'any manté algunes espigues, la millor època és d'abril a setembre.

Paràmetres a seguir:

Nombre d'individus reproductors, nombre de tiges fructíferes per individu, àrea d'ocupació, hàbitat (talús o cuneta pista, dins de bosc...) i àrea afectada per impactes (explotació forestal, arranament de pistes forestals...). En poblacions denses en tractar-se d'un hemicriptòfit cespitós de vegades costa separar individus i llavors és més fàcil fer un seguiment de àrea ocupada o número d'espigues.

Observacions:

Imatges:

Impactes i amenaces actuals a la Garrotxa:

El manteniment i arranament de la xarxa de pistes forestals dins de l'hàbitat del tàxon podria repercutir de manera positiva o negativa ja que el repàs de talussos i cunetes l'afectaria negativament i en canvi el manteniment adequat de les pistes podria afavorir-la, ja que crea una gran quantitat d'hàbitat idoni, i evita que per embardissament es perdin individus i localitats.

Recomanacions:

Protecció dels hàbitats, i control de totes les millores i actuacions en pistes forestals dins d'hàbitat de boscos higròfils de la comarca, especialment en sòls argilosos i sobre granits.

Caldria prospectar més la resta d'ambients similars que existeixen a la comarca.

Referències:

- BANC DE DADES DE BIODIVERSITAT, Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona.
<http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>
- BISBE, E. Hàbitats i espècies d'interès de les Gavarres. Galanthus.
http://www.asgalanthus.org/new/downloads/descarregues/cat_hab_sp_sing_gav_fitxes/carex_grioleti.pdf
- BOLÒS, O. & VIGO, J., 1984-2001. Flora dels països catalans. Ed. Barcino. Barcelona.
- CADEVALL, J., 1933. Flora de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans.
- GENERALITAT DE CATALUNYA, 2008. Decret 172/2008 de 26 d'agost de creació del catàleg de flora amenaçada de Catalunya. DOGC 5204.
- GUARDIOLA, M., JOVER, M & GUTIÉRREZ, C. 2007. Compendi d'addiccions a la "Flora de la Cordillera litoral catalana (porción comprendida entre los ríos Besós y Tordera)" de Pere Montserrat. Atzavara, 15: 157-164.
- MODESTA, J. 2003. Flora singular de les Gavarres. Descripció, corologia i propostes de gestió de les espècies d'interès. Biblioteca Lluís Esteva.
- OLIVER, X. 2005. "La Llista Vermella de la flora vascular de la Garrotxa". Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural i Fundació d'Estudis Superiors d'Olot. Inèdit
- OLIVER, X. 2006. El programa de seguiment i conservació de la flora amenaçada de la Garrotxa. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Inèdit.
- OLIVER, X. & GUARDIOLA M. 2008. Cartografia 1:5.000 de les poblacions de *Carex grioletii* a les comarques de la Garrotxa i del Pla de l'Estany. Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural. Inèdit.
- SÁEZ L. & SORIANO I. 2000. Catàleg de plantes vasculares endèmiques, rares o amenaçades de Catalunya. II. Tàxons no endèmics en situació de risc. Butll. Inst. Cat. Hist. Nat. 68: 35-50.
- TARRUELLA, X. & GUERRERO, M. Aportació al coneixement de *Carex grioletii* Roem. A la Serralada Litoral Catalana. Butlletí de la Institució catalana d'Història natural, 67: 65-66.